
La casa i l'obrador de Pere Sanglada, mestre d'imatges de Barcelona († 1408)

CARME BATLLE

Com a continuació dels nostres estudis sobre la societat urbana catalana, dedicats sobretot a la Barcelona baixmedieval¹, ara en presentem un altre referent a l'artista Pere Sanglada, escultor ben conegut per ser l'autor del cadirat del cor de la catedral². Tot i així mancava fixar la data de la seva mort, que podem precisar per mitjà de l'aportació de l'inventari dels seus béns: morí el diumenge 11 de març de l'any 1408 a casa seva. A més, podem conèixer el nom de la seva esposa, la seva casa, l'escriptori o obrador, els objectes personals, la roba, en fi tot el contingut de l'habitatge descrit en el document fet immediatament després de la seva mort a petició de la vídua. Sembla que degué morir sense sofrir una llarga malaltia, ja que l'any anterior, és a dir pocs mesos abans, encara treballava normalment.

L'inventari, escrit en un quadern de vuit fulls de paper gruixut en dues etapes, entre el dimarts 13 de març i el dijous 18 d'abril, pertany a una mateixa mà, tot i que la segona part té la lletra més petita³. Deu ser l'obra d'algun dels escriptors al servei del notari Gabriel Canyelles, que era tot un personatge i un prestigiós professional, escrivà del Consell de Cent i autor d'un llibret o "Vademecum" sobre l'art de notaria. De seguida després de l'enterrament del mestre, la vídua, anomenada Saurina, de la qual desconeixem la família, demanà el notari. Ella, com a propietària dels béns del marit, per raó del seu dret i esponsalici o escriu, podia acollir-se a la llei del benefici d'inventari, una antiga llei del codi de Justinià. La vídua tenia dret a aquesta part dels béns maritals, encara que no en fos l'hereva –podien ser-ne els pobres o uns parents del difunt per manca de fills–; en el cas de Sanglada ho desconeixem per manca de testament. Al final de l'inventari s'al·ludeix a la constitució de Perpinyà promulgada per Pere el Cerimoniós, sobre els capítols matrimonials, és a dir sobre el mateix tema⁴.

¹ BATLLE, Carme. "Els Granollacs, metges de Barcelona (segle XV). De la cort del rei a la beneficiència parroquial". A: *La pobreza y la asistencia a los pobres en la Cataluña medieval*. II. Barcelona: C.S.I.C., 1981, pàg. 383-414. ID. "La família i la casa d'un draper de Barcelona, Burget de Banyeres (primera meitat del segle XIII)". A: *Acta/Mediaevalia*, 2, 1981, pàg. 64-91. Entre d'altres estudis.

² TERÉS I TOMAS, M. Rosa. *Pere çà Anglada. Introducció de l'estil internacional en l'escultura catalana*. Barcelona: Artestudi, 1987.

³ Document transcrit a l'apèndix.

⁴ COLL I RODÉS. "Estudis crítics de la condició de la dona com a muller y com a mare en les costums jurídiques y en la legislació vigent a Catalunya". A: *Revista Jurídica de Catalunya*. XI, 1905, pàg. 103-137 i ss.

El matrimoni residia en un barri molt poblat, habitat per famílies benestants i també per pobres menestrals, i relativament proper a la Rambla, on s'obria un dels portals del recinte emmurallat dit de Jaume I, el de Trenta Claus. Vivia al cap del carrer d'aquest mateix nom, ara Escudellers-Cervantes, que pertanyia a la parròquia dels Sants Just i Pastor. Aquí habitaven Pere i Saurina, segurament amb alguna criada i aprenents, però sense fills, els quals, si haguessin estat menors d'edat, haurien constatat a l'inici de l'inventari sota la tutoria de la mare; el matrimoni, si hagués tingut fills adults, els hauria nomenat els hereus del pare. De tota manera, la parella havia tingut descendència, almenys una nena, segons es pot deduir d'alguns objectes esmentats a l'inventari.

L'edat del mestre d'imatges és una incògnita, però quan va morir havia de ser un home en plena maduresa si tenim en compte la seva trajectòria: era molt conegut el 1394, any en què inicià la seva gran obra a la catedral, després d'haver viatjat a França i a Flandes per triar la fusta adient; i ja era un artista ben acreditat en rebre un encàrrec tan important.

La seva casa, els mobles, vestits, objectes, eines de treball i coses de la seva muller, ordenats segons un criteri particular característic de les vivendes medievals –un gran desordre des del punt de vista actual–, ens informen del seu nivell de vida, que podem qualificar de benestant. En primer lloc, ell és el propietari de la seva vivenda, bastant espaiosa, però sense comparació amb la d'alguns ciutadans honrats contemporanis, per exemple amb la Gualbes⁵. Té la particularitat de protegir l'entrada amb una llotja o porxo i de tenir un terrat al primer pis, que només deixa l'espai per a una cambra i una recambra, segurament cobertes amb un teulat.

La casa té tots els estris necessaris per viure decentment, tot i que moltes coses són descrites com a velles, de poc valor, o són "frasques", és a dir trastos. Es tracta d'una característica general, ja que la norma era la de no llençar mai res; quan una cosa ja no podia servir, de tan vella, pollada, trencada o inclús putrefacta⁶, s'arraconava a la cambra dels mals endreços o a la golfa, i encara es podia arribar a vendre en cas d'haver de fer l'encant públic dels béns, perquè sempre trobava algun comprador entre el poble.

A la planta baixa es troba la cambra del difunt, o sia la del matrimoni, amb un llit de fusta ben parat: a sobre de les cinc posts suportades pels peus del llit, hi ha una màrfega de palla i dos matalassos coberts de roba de cotó, o fustany, i de les respectives sotanes o fundes de color blau, un coixí travesser de ploma i un altre de fluxell que era dins de l'armari, tot sota un cobricel encortinat de roba verda i amb la coberta decorada amb imatges i sostinguda per un bastidor de fusta. Cal remarcar l'absència de llençols, flassades, vànova i cobertor que, en canvi, es troben a la cambra superior, tot i que era el mes de març; els llençols potser havien servit per embolcallar el cos del difunt i la resta podia haver estat desada en caixes i en l'armari de paret.

⁵ GARCIA PANADÉS, T. "Los bienes de Ferrer de Gualbes, ciudadano de Barcelona (hacia 1350-1423)". A: *Acta / Mediaevalia*, 4, 1983, pàg. 149-204.

⁶ Comprovem la venda a l'encant d'objectes molt dolents, que es trobaven arraconats a casa d'una de les grans famílies barcelonines, (BATLLE, Carme. "La casa i els béns de Bernat Durfort, ciutadà de Barcelona, a la fi del segle XIII". A: *Acta / Mediaevalia*, 9, 1988, pàg. 20-21).

No podia mancar als peus del llit, com veiem en alguns retaules gòtics amb escenes d'interior, el bancal o caixa banc, pintat també de verd i ple de coses diverses, des d'ampolletes de vidre i ciris pintats, a la imprescindible servidora de vidre "domesquina". Remarquem un pom de vidre dins el qual hi havia unes debanadores de fil i uns patins de cuir vermell amb polaines, vels i lligams d'una nena petita. Més original és una mena d'armari petit, un estoig de drap pintat, ficat a la paret, on hi ha poques coses: trossets de llí, una corneta de banya, un corn de peix (potser un corn mari), dues filoses de ploma de paó, un ventall de serres, un estoig de cuir buit per a ganivets i dos tapissos "domesquins" petits i pelosos.

A la vora hi ha un armari normal, de fusta, de dos cossos i també ficat a la paret i ple de roba de la parella: camises, bragues, un "sac blau d'oliveta" sense mànegues, un cosset blanc folrat de pell d'anyell i un gipó de fustany blanc d'ell, un brial o túnica d'ella de la mateixa roba i una mena de davantal (cassot) de nena, a més de coses diverses, fins i tot una estora d'espart i dos talladors grans d'obra de València.

Dins d'un dels dos cofres que havien de trobar-se vora el llit estava desada la roba d'ella: un cot morat de drap de la terra i una gonella vermella de drap de Vervins com el mantell. A l'altre cofre hi havia la roba d'ell: un sac verd de drap de Malines, una gramalla de drap de Perpinyà i altres peces de roba de Vervins, de Londres i del país. A l'armari i a la segona caixa s'hi troben dos jocs de peücs (soletes), uns negres i esquinçats, uns altres de roba de Verví o Vervins.

En una tercera caixa, de color blanc, hi ha més vestits, roba de casa i també uns bolquers que eren trossos de vànova. A més, tenien caixetes més petites, una de fusta de roure de Flandes com el cadirat del cor de la catedral, un cofret enganxat amb imatges embotides –segons el descriu el notari– i un altre de ferro encuirat, de color lleonat, o sia groc rogent. Aquest cofret contenia tres rosaris o paternòsters: uns de Gaeta amb cinc rosetes d'ambre, uns altres de Gaeta amb falques (pitxes) d'argent daurat, i uns tercers de corall amb quatre peces per unir (llepasses) d'argent i a més, un penjoll de creueta amb quatre perletes, és a dir, les joies de Saurina. També hi consta una caixeta vella, de fusta trencada amb uns llençols i sis coixins de cuir. Dos canelobres de ferro, un d'ells corredís, servien per il·luminar la cambra, juntament amb els llumeners que eren dins d'una de les caixes.

A l'altra cambra, situada davant de l'escala que portava al pis superior, només hi havia tres coses, perquè devia ser petita o servir com a lloc de mals endreços: una caixa, una llanterna de banyes i un pentinador de lli de Flandes.

A continuació venia el menjador que s'obria al porxo d'entrada i estava decorat amb dos draps pintats, un amb cantors –potser àngels (xandres)– i l'altre amb la Verge entre diverses figures, un escudet antic pintat amb figures i una llança, segurament també penjada a la paret. Com a qualsevol menjador, hi havia una taula de dos peus, un banc i una cadira. Remarquem el predomini d'arquibancs a les cases medievals perquè tenien una doble funcionalitat que els feia més útils: la de seient i a sota la d'armari. A més, s'hi troba un banc per treballar l'argent, una servidora gran d'obra de València, un tallador mitjà de terra i els estris propis del pou (un poal de coure, un tros de cadena de ferro, un càntir de coure esclafat), que podia ser al porxo... Aquí hem d'afe-

gir-hi els dos talladors grans d'obra de València desats a l'armari de la cambra gran i els altres plats que trobarem a l'escriptori. També, l'estora d'espart esmentada, que era habitual a les cases barcelonines; algunes poden ser descrites com estorades.

Pujant l'escala s'arribava a una cambra propera al terrat, proveïda d'un llit de cinc posts com el del matrimoni. A la recambra, hi havia un altre llit més ben parat, amb flassades i vànova, un llumener de paret i objectes propis d'una dona: un torn de filar i un bressol, quatre recipients de vidre i una banqueta "apte per axir a cambra", que vol dir fer les necessitats. Aquí podia dormir-hi una dida o una criada, mentre que els aprendents solien dormir sobre els arquibancs.

Tornant a la llotja de l'entrada, hi trobem una obra del mestre ja enllestida: una llosa sepulcral de pedra amb una altra de llautó encastada, on solia haver-hi la figura del difunt. En aquest cas havia de ser per al bisbe de Segorb, Francesc Riquer i Bastero (més endavant consta l'esbós)⁷. Al costat, hi ha una caixa buida i dos draps d'atzembles vermells amb un senyal heràldic floral (tora). A la vora hi havia el rebost amb tot el necessari per fer el pa i per a la neteja, com també eines de l'escultor: l'estillador de pedra de Mallorca, un tallant i una escoda de ferro, propis dels picapedrers, i dos bancs per treballar la fusta.

Del rebost es passava a la cuina, ben proveïda amb uns fogons de tres cossos, un ast, una paella i la giradora, unes graelles i un llumener tot de ferro, l'imprescindible morter de pedra amb la mà o boix de fusta, calderes d'aram, una dotzena d'escudelles de terra amb un banc per posar-les i netejar-les (terregar), sis graelets o plats, talladors de terra grans i altres de petits de fusta com les culleres -només n'hi ha dues-, cinc olles, gibrells i cànirs de terra, un lleixiver per al lleixiu i altres atuells domèstics, junt amb un arquibanc vell per seure i un insòlit "porgador" per netejar pergamins.

A la mateixa entrada de la casa, que podia servir de magatzem o d'obrador ocasional -encara que les grans obres de la catedral degueren requerir un taller *in situ*-, hi havia dues imatges de fusta "boscajades" o esbossades en forma de santa Caterina i de la Verge Maria, respectivament, un tros d'alabastre i alguns estris.

El darrer dia, el 19 d'abril, es continua i finalitza l'inventari amb la descripció de la part més important de l'habitatge, la del darrera, o sia l'escriptori on el mestre treballava i on tenia eines, esbossos, maquetes, obres a mig fer, etc. A la fi, també hi havia el celler. Comencem per reunir algunes obres disperses per l'escriptori del mestre, que sembla un espai bastant gran: dotze motlles de fusta de diverses mides, dos papers pintats amb senyals de vasos i capelles, un motlle de fusta en forma d'ala d'àngel -que podia haver servit per fer les ales del sant Rafael de la façana de la Casa de la Ciutat, una pedra per fer un crucifix, sis peces de crucifix només esbossades, cinc imatges començades que no es detallen, una mostra de paper del bisbe de Segorb -que deu ser l'esbós de l'obra acabada i situada a la llotja d'entrada-, una guitarra començada que manifesta la seva dedicació a fer instruments musicals (també tenia dues flautes

⁷ El bisbe de Segorb, que morí el 1409, havia estat bisbe d'Osca i de Vic i era un franciscà barceloní que volgué ser enterrat al seu convent de Barcelona. La seva llosa podia ser semblant a la de l'arquebisbe Sagarriga (BATLLE, Carme. "La lauda sepulcral del arzobispo de Tarragona Pere Sagarriga". A: *Anuario de Estudios Medievales*, 6, 1969, pàg. 521-524).

de fusta), una peça d'alabastre per tallar una ara d'altar, un escaire de llautó inacabat, una imatge de la Verge en un pergamí, un infant de fusta tot just començat, una roda de mirall sense lluna, etc. Potser, en les nombroses imatges esbossades hem de veure la col.laboració d'aprenents que preparaven la feina del mestre.

Naturalment, hi ha els materials i estris de treball: dues capses de fusta amb pólvores d'alabastre, set "formigues" de terra per arbres, un tros de boix de sis pams, un arbre de mar en forma d'arrel de corall, dues serretes, una "verga de fust començada de granarit" de tres pams, quinze ferros petits per treballar l'argent, tres ferros de llautó (*sic*) per obrar cera, unes premses de daurar, dos motlles de fusta de capell d'esparver (degué ser l'encàrrec d'un artesà del cuir, dedicat a fer caputxes per a aus de presa ensinistrades per a la cacera), dotze eines de ferro per treballar la fusta, dues lliures de ferro, estisoretetes, barrines de diverses mides, estenalles, una afiladora de pedra, disset peces de pedra negra entre grans i petites, una garbella de pergamí, trossos de plom i un canó de llautó daurat.

A més, consten a l'escriptori un pes de florins o moneda d'or, dintre el corresponent estoig de fusta, un tinter de fusta "domesquí" i objectes més personals, com un capell de sol i un joc de pilota de Flandes (abans, a la cambra hi havia un joc de naips). El joc de pilota potser li serví d'inspiració per al tema d'una misericòrdia del cor, on uns nois hi juguen amb bastons. El mestre també tenia altres cosetes: unes banyes de cérvol petites, tres ventalls, una ratera de fusta, dos "marçapans" o capses de fusta, una carbassa, una dotzena de petxines, caixetes i panerets amb ferros vells i trastos.

A l'escriptori també hi havia uns objectes que des del nostre punt de vista són més propis del menjador, però que degué guardar-los aquí perquè eren nous i més bons: un cap de saler, una dotzena de recipients de vidre buits, tres escudelles, tres plats d'estany, sis talladors de fusta, una escudella de Màlaga, un cantiret amb "aruga", o sia una salsa feta d'aquesta planta amb mel, pa, etc., i un altre amb arrop. Una candelera servia per il.luminar els objectes descrits i, a més, un carner de seda vermella o bossa per portar aliments, una banqueta per seure, una "serva" mitjana (servidora?) i una ballesta de minyó trencada.

Per fi, s'arriba al celler, on també es troben objectes corresponents a la feina del mestre: una testa o cap de fusta, dues peces de marbre, dues limes i dos compassos, un banc per treballar la fusta, dues peces de fusta de Flandes, tres d'alabastre petites, un tros de llosa de pedra de Montjuïc, quatre motlles de fusta, un motlle de tabernacle de fusta, unes talles o peces de politja per carregar coses feixugues –una corrioleta és a l'escriptori–, quatre tanques de fusta "per junyir" (les que es posaven al Born per a limitar el lloc on es combatia, com a esport, durant les festes). Tot era barrejat amb un canelobre de banyes per il.luminar el lloc, una espadella per espadar lli, la gàbia dels conills –era costum de criar animals a casa–, els barrils i altres recipients destinats a portar, mesurar i conservar el vi, encara que en aquest cas eren buits i no existia la collita pròpia perquè el mestre no posseïa terres. A més, caixes, cistells i coses diverses que hi ha a totes les cases.

L'interès de l'inventari que acabem de comentar se centra sobretot en la part dedicada a l'escriptori, on els esbossos, els motlles i les obres tot just iniciades ens permeten

de conèixer la diversitat del treball de l'artista. La resta dels atuells domèstics són senzills i semblants als d'altres cases de l'època, però el contingut de l'escriptori i d'altres llocs de la casa, que manifesta la dedicació del mestre a treballar tant els metalls com les pedres i la fusta, permet aportar noves obres al seu catàleg –com la llosa sepulcral del bisbe de Segorb i els crucifixs–, i saber que feia instruments musicals i, fins i tot, motlles per a caputxes d'aus de presa. Tot i que la diversificació es podia suposar, ara en tenim una constància ferma i segura, com igualment sabem la data de la seva mort, fins avui desconeguda. Per completar l'inventari, manquen encara el testament i l'encant, que potser no es van fer.

També existeix la possibilitat d'una continuació de l'obrador a mans d'algun mestre o col·laborador del difunt per acord de la vídua. La recerca, per tant, no es pot considerar mai tancada.

Apèndix documental

Barcelona, 1408, del 13 de març al 19 d'abril.

Inventari dels béns del difunt Pere Sanglada, mestre d'imatges, fet per la seva muller Saurina, propietària dels béns del marit per raó del seu dot i esponsalici^a.

Arxiu de la Catedral de Barcelona, Capsa 341, Inventaris i encants, Notari Gabriel Canyelles 1394-1409, Inventari núm.7.

«Obiit infrascriptus deffunctus die dominica XI^a die marcii anni sequentis. Die martis XIII^a die mensis marcii anno a nativitate domini M^oCCCC^oVIII^o domina Saurina, uxor Petri Sanglada quondam magistri imaginum, tanquam tenens et possidens omnia bona dicti quondam viri sui pro suis dote et sponsalicio et aliis suis iuribus, debitis et pertinentibus in et super bonis eiusdem quondam viri sui, volens gaudere beneficio inventarii iuxta scriptam consuetudinem Perpiniani editam de bonis qui ad manus ipsius domine Saurine devenerunt, cum hoc venerabili signo sancte crucis inventarium incipere voluit prout per ordinem subsequuntur.

Et primo tot aquel alberch ab drets e pertinencies sues, lo qual lo dit deffunt havia e possehia dins la ciutat de Barchelona prop lo cap del carrer del portal de Trenta claus.

Primo trobi en la cambra un lo dit deffunt jeha les coses següents ço es l lit de V posts d'alber ab sos petges.

Item I marfega plena de palles de canyemas.

Item II matalaffs ab les cubertes de fustani matalaffer e les sotanes de tela blave, le I bo, l'altro sotil.

Item I trevesser plen de ploma ab cuberta de cossera.

Item V peçes de cortina de tela verda de canamas e en lo sobresel ha alcunes imatges ab lur bastiment de fust.

Item I banqual d'alber pintat de vert dins lo qual eren les robes següents:

Primo unes tovalles de stopa de poque valor e la. ampola de vidra e la. senaya petita de palme ab II fusos de filar / f.1v.

Item VI siris pintats de sera blanche.

Item I carner de cuyro vermell.

Item I servidora de vidra domesquina.

Item I barrelet de vidra domesqui.

Item I altre barrelet de vidre pla fort petit.

Item I bou de vidre.

Item I pom de vidre dins lo qual havia unes debenedores de fil.

Item IIII ampolletes de vidre petites.

Item uns petins de cuyro vermel ab polaynes.

^a Agraïm la col·laboració d'Empar Morató Pedrós en la transcripció d'aquest quadern de vuit fulls de paper.

Item I salsera de terra.
 Item I pot petit de terra tot buyt.
 Item I setra petita de terra.
 Item I marsepa de fut (sic) pintat en lo qual ha vells e ligas de la. infante petita.
 Item I astoix de drap pintat ficat en la paret de poque valor i en que havia alguns padassets de li de poque valor.
 Item I^a corneta de banya ab son correix.
 Item I corn de peix.
 Item II filoses de ploma de paho.
 Item I ventay de serres.
 Item I astoix de cuy (sic) buyt per a guenivets.
 Item II tapits domesquins petits pelosos. /f.2
 Item I armari de fust ficat en la paret dins lo qual eren les robes següents:
 Primo I sach de hom de drap blau de oliveta sense manegues de poque valor.
 Item I cosset de drap blanch folrat de anyins blanchs de poque valor.
 Item I camisa d'om de drap de li.
 Item I tros de lansom olda de poque valor.
 Item unes soletes negres squinsades.
 Item I^a camisa e unes bragues de drap de li.
 Item I jupo de fustani blanch olda.
 Item I bugader de canamas.
 Item II banqualls strets de lana vermels e negres.
 Item I brial de fustani blanch.
 Item I cassot de stopa de fedrina.
 Item en l'altre part del dit armari havia diversos freschams de pells, de drap de lana e de li de poque valor.
 Item I lansom olda de stopa de III teles.
 Item I paner de vimens ab fransques de drap de lana de poque valor.
 Item I cuxi de fluxell ab cuberta de drap de li blanch.
 Item II telledors de terra grans de obra de Valencia.
 Item I^a stora d'espert foredada. /f. 2v
 Item I coffra d'alber pintat, pintat dins de blau en que eren les robes següents:
 Primo I cot de dona de drap de la terra morat.
 Item I^a gonella de dona vermella de drap de Vervi oldana folrada de pel negra.
 Item I^a mantel de dona de drap de ferret de Vervi.
 Item un tros de fena de drap⁹ vermel de grana streta.
 Item I tros de drap de Vervi ferret.
 Item I altro coffra (sic) senblant del pus prop dit dins lo qual eren les robes següents:
 Primo I sach de hom de drap de Malines vert olda e sens forradura.
 Item Ia. gramaya de hom de drap de Perpenya oldana.
 Item unes soletes de drap de Vervi de pureya.
 Item I capero de hom de Vervi negra.
 Item I jupo de xemellot lavorat girasol e uns punyets del dit drap.
 Item I^a forradura de drap de Londres vermel de poque valor.
 Item I capero de hom de drap negre de la terra senar de poque valor.
 Item I^a tovellola de drap de li.
 Item I coffra blanch enlehonat en que eren les robes següents:
 Primo II camises de hom de drap de li.
 Item I^a camisa de hom de drap de li squinsada. /f.3
 Item I parell de lansom de stopa de llll teles.
 Item I lansom de stopa qualcom¹⁰ olda de llll teles.
 Item unes tovalles de stopa blanques.
 Item II trosos de vanova per a bolcar infants de poque valor.
 Item unes tovalles de li oldanes ab listes blaves per los caps.
 Item uns tovallons blanchs de stopa.
 Item I^a caixeta de fust de roura de Flandes ab padassos de li de fort poque valor.
 Item I coffret petit anganxat ab imatges ambutides en que havia I^a capsseta.
 Item uns jochs de nayipts de poque valor.

⁹ Mot interlineat.

¹⁰ Mot interlineat.

Item II lumaners ab les culles de ferro.
 Item I lossa de ferro.
 Item I forrol ab II anelles.
 Item I^a caxota de fust tranquada dins la qual havia I lensol de stopa de III teles olda e diverses frasques de poque valor.
 Item VI coxins ab les cubertes de lana vermel e negra ab sotana de cuyro vermel.
 Item II canelores de ferro, I corradis e l'altro no.
 Item I coffret ancuyrat enlehonat de ferro dins lo qual havia uns patrenostros de Gayeta ab V rosetes de lambre.
 Item uns altres patrenostros de Gayeta ab VII pitxes d'argent daurats. /f. 3v
 Item uns patrenostros de coral migensers ab IIII lepasses d'argent e I^a creueta ab IIII perletes.
 Item en la cambra qui es devant l'escala eren les robes següents:
 Primo I^a caxa en que ha I^a poque de stopa de li.
 Item I^a lenterna de banyes.
 Item I pantinador de li de Flandes.
 Item en lo mangedor e porxo del dit alberch atrobam les robes següents:
 Primo I drap pintat ab xandres.
 Item altro drap pintat ab imatge de madona Sancta Maria e ab altres diverses imatges.
 Item I scudet petit de la antigor ab diverses imatges.
 Item I^a lansa ab manegueta.
 Item I^a servidora gran de terra de obra de Valencia.
 Item I telador migenser de terra.
 Item I^a taula d'alber ab II petges.
 Item I banch petit de fust.
 Item I banch de fust apte per obrar argent.
 Item I poal de coure.
 Item I tros de cadena de ferro.
 Item I canter de coura sclaffat.
 Item I^a cadira de fust. /f. 4
 Item I^a cambra qui era dalt en lo tarrat en que havia I lit de V posts d'alber ab sos petges.
 Item II petges de taula ab I tros de taula.
 Item I matalaff squinsat de fort poque valor ab cuberta de fustani matalaffer e ab la sotana groga.
 Item en la recambra primo I lit de V posts d'alber ab sos petges ab sa marfega mitge de palles.
 Item I matalaff de canamas blanch grosset.
 Item I travesser de pluma ab cuberta de fustani listat menut de poque valor.
 Item I torn de filar de fust.
 Item I broqual de vidra.
 Item I barral de vidre buyt.
 Item II ampolles de vidre ab aygues.
 Item I^a saqua de sterlis buyda.
 Item I tros de cortina vert.
 Item I^a banquetta ab son cubertor apte per axir a cambra.
 Item I brassol de fust.
 Item I lensol de li nou de IIII teles.
 Item I altro lensol de li olda de III teles.
 Item I^a vanova bastada de li tal demunt com deval de V teles.
 Item I^a flaçada de lana blanche oldana.
 Item altre flaçada de lana ab listes grogues, vermelles e burelles oldana. /f. 4v
 Item I pages de fust apte per tenir lumenes.
 Item en la lotga de la entrada de dit alberch atrobam les robes següents:
 Primo I^a losa de leuto encastada en I^a losa de pedra que havia feta per Mossen de Sogorb.
 Item una caxa de fusta ab IIII petges buyda.
 Item II draps de atzembles vermells al senyals de Tora.
 Item en la despensa I^a pastera de pastar ab sos petges.
 Item II sadassos de seda, I bo e altro sotil.
 Item II posts de fust per a pestar, I^a gran e altre poque.
 Item I stillador de pedre de Malorque.
 Item I tayant e I^a scoda de ferro.
 Item I^a rahora de ferro per raura la pastera.
 Item I^a atxa de ferro.

Item I drap de li de pastera.
 Item I sach feriner de canamas.
 Item I^a ferinera de fust de II cases.
 Item I banch de fust de IIII petges.
 Item I altro semblant.
 Item I banch gros per obrar de fust.
 Item I altro banch semblant del prop dit.
 Item I bugaderet petit enserpellat./ f.5
 Item en la cuyna del dit alberch atrobam les coses següents:
 Primo I bugader de terra ab son banch.
 Item I^a caldera d'aram.
 Item altre caldereta petita d'aram.
 Item uns fogons de ferro de III cases.
 Item I^a pella de ferro ab se giradora.
 Item unes grelles de ferro.
 Item un ast de ferro.
 Item I lumener de ferro.
 Item I morter de pedra ab son boix de fust.
 Item I^a cassa d'aram tranquada.
 Item XII acudellas de terra a VI grasellets e II tayadors grans de terra.
 Item I tayador gran e VI telladors petits de fust.
 Item II culleres de fust.
 Item II cubertores.
 Item V olles de terra.
 Item II cantes de terra.
 Item I lexiver per tenir lexiu.
 Item I librel de terra vert.
 Item I^a destral petiteta.
 Item I banch de terragar scudelles. / f. 5v.
 Item I porgador de pregamins.
 Item I^a senalla de palma.
 Item I arquibancot de fust de poque valor.
 Item en la entrada del dit alberch II imatges de fust boscajades, la I^a de forma de Sancta Catelina e l'altra de Sancta Maria.
 Item I tros de pedra d'alabastre.
 Item I^a scala de fust de XIII scalons.
 Item I^a biga de fust de poque valor.
 Item I^a stora de porgar de poque valor.
 Postmodum autem die jovis intitulata XIXa. die mensis aprilis anno predicto a nativitate domini M^oCCCC^oVIII^o continuando inventarium predictum per dictam dominam Saurinam, ut tenentem et possidentem omnia bona dicti quondam viri sui, fuerunt reperta bona et res sequencia in bonis dicti quondam viri sui, prout per ordinem subsequuntur:
 Primo en lo scriptori del dit alberch foren atrobades les coses següents:
 Item XII motlos de fust entre grans e poch.
 Item I carner de seda vermella de poque valor.
 Item II troços de paper en que havia pintat senyals de vasos e capelles.
 Item I canalobre de lauto de obra de Flandes tot tranquat.
 Item I cadenat de ferro sens clau.
 Item II capsos de fust en que havia polvora de alabastre.
 Item I^a carabassa larga.
 Item II formigues de terra, I gran e I altro poch per arbres.
 Item I motlo de fust de ala d'angell.
 Item I tros de boix de largaria de VI palms./ f.6
 Item I abre de mar fet en manera de rel de coral.
 Item II serretas desgornidas.
 Item I joch de pilota de Flandes.
 Item unes banyes de servo petites.
 Item III vantays.
 Item I capell de sol de pany de poque valor.
 Item I^a roque de pedra apte per crucifix.
 Item I^a verga de fust comensada de granarit de III palms.

Item I^a ratera de fust.
 Item II marcepans de fust de poque valor.
 Item I paneret de vergues petit.
 Item I pot de terra en que havia XV ferros petits aptes per obrar argent.
 Item V formigues de terra per arbres.
 Item I testa de saler.
 Item III ferros de lauto aptes per obrar de sera.
 Item I^a carabassa ab lo coll larch e prim.
 Item I^a quantitat de ferro vey entre claus, panys e frantises que poden pesar de IIII en V lliures de poque valor.
 Item I dotzena de cuyes alias petxines.
 Item unes prences de daurar.
 Item X peces de vidra entre broquals e ampolles almaratxes e I pot de vidra de poque valor.
 Item VI peces de cruciffiys bostats de poque valor.
 Item V imatges comensades de poque valor.
 Item II motlos de fust de capell de sparver.
 Item I pot de vidra migenseret.
 Item I pes de florins en I stoix de fust.
 Item II flautes de fust, I^a gran e altre poque.
 Item II canterets de terra en la un dels quals havia I poque de aruga e en l'altro un poc de arop. / f.6v.
 Item I barralet de vidra.
 Item I pot de terra buyt.
 Item III scudelles e III plates de stany e VI tayadors de fust e I^a scudella de Maliqua.
 Item I^a candelera tranquada.
 Item I^a corrioleta petita de fust.
 Item I tros de aluda.
 Item XII peces de ferramentes aptes per obrar fusta.
 Item II limas de ferro.
 Item IIII trocets de plom de poque valor.
 Item I tinter de fust domesqui.
 Item II stesorets e I ferro de darch de poque valor.
 Item II barrines.
 Item I^a mostra de paper del bisba de Sogorb.
 Item I barrelet de fust.
 Item I^a anfiladora de pedra.
 Item I^a serva migensera.
 Item I^a guitarra comensada.
 Item I^a scoda de ferro.
 Item unes tanayes de ferro.
 Item una peça de alabastra apte per fer una ara d'altar.
 Item XVII peces de pedra negra entre grans e poques.
 Item un scayra de lauto no acabat.
 Item I^a balesta de minyo trancada.
 Item I^a garbella de pergami.
 Item I^a banquetta tranquada. / f.7
 Item I^a ymatga de Sancta Maria en un pergami.
 Item I^a senayeta.
 Item unes cadenetes de faro (sic).
 Item I infant de fust comensat.
 Item dos troços de cano de lauto daurats.
 Item I^a roda de miray sensa luna.
 Item en lo saller del dit alberch foren atrobades les robes següents:
 Primo II portedores e I barral de fust sgavalades.
 Item I^a bota de mena sgavallada.
 Item II barrils de fust sgavallats.
 Item I motlo de tabernacla de fust.
 Item I^a gabia de fust per a tenir cunills.
 Item IIII tanques de fust per a junyr.
 Item I^a testa de fust.
 Item II peces de mabra (sic).

Item II mitges botes e I barrilet de fust.
Item Iª portadora gavalada.
Item I drassador de fust e Iª plana e Iª altra de una ma.
Item Iª cistella de canyes en que havia II limes e II compasors e diverses frasques de ferro.
Item I banch de obrar fusta.
Item II peces de fust de Flandes.
Item Iª caxeta sgavalada en que havia diverses frasques de fust de poque valor. / f.7v.
Item II serquols de ferro de portadora.
Item Iª mitja quartera de fust.
Item I canelobre de banyes.
Item III peces de alabastra petites.
Item I tros de losa de pedra de Muntjuych.
Item Iª barra de ferro.
Item I tribes ab una spadella per spadar lin.
Item IIII motlos de fust.
Item unes tayas de carregar gornides.

Die jovis XIXa. die mesis aprilis anno a nativitate domini M^oCCCC^oVIII^o dicta domina Saurina, uxor dicti quondam Petri Anglada, volens gaudere beneficio inventarii iuxta scriptam consuetudinem Perpiniani editam predictum inventarium laudavit, approbavit et ratificavit et firmavit cum protestacione quod, si in futurum ipsa possit reperire alia bona que superius inserta non sint, ea sub presenti continuabit inventario, petens de hiis sibi fieri publicum instrumentum, presentibus testibus Anthonio Milas, mercatore, Arnaldo Sabaterii, fusterio minore dierum, civibus Barchinone, et Francischo de Cases Noves, notario.

(Al final de tot del f. 8v. i barrat): Testes Anthonius Milas, mercator, et Arnaldus Sabaterii, fusterius minor dierum».

C. Batlle
Universitat de Barcelona

RESUMEN

La publicación del inventario de Pere Sanglada no sólo nos permite fijar con exactitud la fecha de su muerte, el marzo de 1408, sino que además nos informa de la situación familiar del escultor y de las características y contenido de la vivienda. El notario hace una descripción pormenorizada de su taller, donde aparecen esculturas, algunas sin terminar, dibujos preparatorios y las más variadas herramientas, aptas para trabajar la piedra, la madera y los metales. Sorprende gratamente que se dedicara también a la elaboración de instrumentos musicales.

ABSTRACT

The publication of the inventory of Pere Sanglada not only allows us to determine the exact date of his death (1408) but it also provides insights into the sculptor's family life and the nature and contents of his home. The notary describes his workshop in detail; his sculptures, some of them unfinished, preliminary drawings and a varied array of tools used for working stone, wood and metals. It is somewhat surprising to find that he also made musical instruments.